

Χρῆστος Χρηστίδης

Αὐγή

Μυθιστόρημα

Ἡμέρα 6η Πρώτη ἐν τάφῳ

Τὰ κεφάλαια αὐτοῦ τοῦ βιβλίου δὲν ἀκολουθοῦν μὲ εὐλάβεια τῇ χρονολογικῇ σειρᾷ τῶν γεγονότων ποὺ βίωσε αὐτὴ ἡ νέα γυναίκα, ἀντίθετα περιπλανιοῦνται ἄναρχα στὶς ἐποχὲς καὶ στοὺς τόπους τῶν συμβάντων, καθότι μιὰ νεκρὴ περιδινεῖται χαοτικά, σὰν κβαντικὸ σωματίδιο, ἀνάμεσα στὶς κοτσίδες τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου. Ἄς ἀλλάξουμε, λοιπόν, κλίμα καὶ διάθεση καὶ ἄς μεταφερθοῦμε ἕξι μέρες μετὰ, στὴν κάθοδο τῆς LCnature στὸν ὑπόγειο κόσμος τῶν τρωγλοδυτῶν.

Μόνο κάτι πυρσοὶ μὲ ἀσθενικὴ λάμψη, τοποθετημένοι κατὰ μῆκος μιᾶς πέτρινης σκάλας, ἐξέπεμπαν ἓνα φῶς σκοτεινό, ναί, σκοτεινό! πῶς ἀλλιῶς νὰ ἀποκαλέσεις τὶς ἀμυδρὲς ἀχτίδες τους, ποὺ περισσότερο σκίαζαν παρὰ φωτιζαν τὰ γλιστερά, καλυμμένα μὲ βρύα σκαλοπάτια, σὲ αὐτὲς τὶς πανάρχαιες κατακόμβες ποὺ κάποτε ἐπώαζαν θρησκευτικὲς καταιγίδες, καθιστώντας τὸ κάθε τῆς βῆμα ἀβέβαιο, ἢ μᾶλλον σχεδὸν βέβαιο γιὰ ὀλίσθημα, σὲ πλήρη ἀντίθεση μὲ τὶς σκιὲς γύρω τῆς ποὺ κινοῦνταν μὲ ἀπόλυτη ἄνεση στὴ γλίτσα τοῦ δαπέδου, λὲς καὶ δὲν φοροῦσαν ξεχαρβαλωμένα χοντροπάπουτσα χωρὶς κορδόνια παρὰ κα-

λογαλισμένα παγοπέδιλα, τὰ ὅποια πλοηγοῦσαν με ἀσφάλεια ἀπισχνασμένα κορμιὰ ἐπάνω σὲ ἀστραφτερό τριζᾶτο πάγο· ἔτσι ἀπαλὰ περνοῦσαν δίπλα τῆς σάν νὰ ἦταν πουλιά, ἀφήνοντας πίσω τους ἕνα διακριτὸ ἀποτύπωμα δυσωδίας, δεῖγμα τῆς κακῆς τους σχέσης με τὸ σαπούνι, παρυσίες ἀλλόκοτες, πού ἔκαναν τὰ βλέφαρα τῆς LCnature νὰ ἀνοιγοκλείνουν μηχανικὰ σάν τῆς κούκλας ἀναρωτώμενη, *Αὐτὸ εἶναι λοιπὸν τὸ τέλος;* ἐνῶ παράλληλα παρατηροῦσε ἔκθαμβη τίς κινήσεις αὐτῶν τῶν ἐξοβελισμένων ἀπὸ τὴν κοινωνία ψυχῶν, γιατί ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι, ἂν εἶχε ὑποψιαστεῖ ἔστω καὶ στὸ ἐλάχιστο τὸ τί ἐπρόκειτο νὰ συναντήσῃ ἐδῶ, μέσα σὲ αὐτὰ τὰ λαγούμια τοῦ χρόνου, ἂν εἶχε περάσει ἔστω καὶ σάν φευγαλέα σκέψη ἀπὸ τὸ μυαλό τῆς ποιά ἦταν αὐτὰ τὰ πλάσματα πού κατοικοῦσαν κάτω ἀπὸ τὸν φλοιὸ τῆς γῆς, ἂν τέλος εἶχε κάποια, ἔστω καὶ ἀμυδρή, προαίσθηση, με τὴν προϋπόθεση βέβαια αὐτὸ πού ζοῦσε ἐδῶ νὰ μὴν ἦταν μιὰ παραίσθηση ἢ, ἀκόμα ἀκόμα, καὶ μιὰ ψευδαίσθηση πού πήγαζε ἀπὸ τὴν πιθανὴ νεκρότητά τῆς, τότε δὲν θὰ εἶχε ἐπιχειρήσει ποτὲ αὐτὴν τὴν κατάβαση ἐδῶ, στὰ σπλάχνα τῆς γῆς, ἐδῶ στὸ ἐσωτερικὸ ὅπου φαίνεται ὅτι ὁ χρόνος στροβιλίζεται, σὲ ἀντίθεση με τὸ ἐξωτερικὸ ὅπου ὁ χρόνος ρεεῖ γραμμικὰ, ὑπὸ τὴν ἱκανὴ καὶ ἀναγκαίᾳ βέβαια συνθήκη νὰ εἶναι κανεὶς ζωντανὸς προκειμένου νὰ χρειάζεται τὸν εὐθύγραμμο χρόνο, ἐνῶ σὲ ἀντίθετη περίπτωσι, ἂν δηλαδὴ συμβαίνει τὸ ἀπευκταῖο καὶ εἶναι νεκρὸς, τότε ὁ κυκλικὸς χρόνος πού βασιλεύει ἐδῶ, στὸ ἐσωτερικὸ, καὶ περιδινεῖται ἐναλλάσσοντας ἀκατάπαυστα πανάρχαιες εἰκόνες με τὸ παρόν, ἀποτελεῖ τὸ

πιό ταιριαστό υπόβαθρο για να ξεδιπλωθεί ή ιστορία αυτής της γυναίκας, την οποία περιμένουν να ακούσουν πώς και πώς οι έξαθλιωμένες σκιές ολόγυρά της, που δείχνουν να την έκλαμβάνουν ως έξωγήινη, ναί, έξωγήινη! πώς αλλιώς να έρμηνεύσει κανείς την άμηχανία σε αυτά τα πρόσωπα που τα μάτια τους έχουν αντικρίσει, και τί δὲν ἔχουν ἀντικρίσει! μαύρη πανώλη, χολέρα, λέπρα, τύφο, ισπανική γρίπη, κίτρινο πυρετό, εὐλογία, πολιομυελίτιδα, φυματίωση, ἀκόμα καὶ Covid 19, γιατί αὐτοὶ οἱ ἀπόκληροι τῆς εὐτυχίας, ξεβρασμένοι ἐδῶ, στὶς ὄχθες τῆς δυστυχίας, ἐδῶ, στὰ ἔγκατα τῆς γῆς, εἶναι οἱ «ἐκλεκτοὶ» που ἔχουν ἐπιλεγεῖσάν στατιστικὸ δείγμα – ἀπὸ τύχη; ἀπὸ θεία βούληση; ἀπὸ κάποιον ἀνάλητο ἀλγόριθμο τῆς φύσης; – νὰ βιώσουν τίς τιμωρίες που ἐπιφυλάσσει κάποιος ἀγνωσμένος θεὸς στοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὴν ἐπὶ γῆς ἀλαζονεία τους, ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο ἡ ἀμηχανία στὸ βλέμμα τους, εἶναι καὶ οἱ νευρικὲς κινήσεις τῶν χεριῶν τους: κάποιος σκαλίζει μὲ τὸ δάχτυλο τὴ μύτη του, ἄλλη ξύνει καὶ ἀφαιρεῖ μὲ τὸ νύχι τῆς κάπαλα σμηγματόρροιας ἀπὸ τὸ δέρμα στὸ κεφάλι τῆς, ἓνας τρίτος χώνει τὸ χέρι μέσα στὸ παντελόνι του ἀλλάζοντας θέση στὰ ἀχामνά του, ἐνῶ μιὰ ἀναμαλλιασμένη που φορᾷ ἓναν κουρελιασμένο χιτώνα, προφανῶς προῖόν τυμβωρυχίας, ἀπομακρύνει μὲ τὰ βρόμικα νύχια τῆς ὑπολείμματα σπανακόρουζο ἀπὸ τὰ κούφια δόντια τῆς, καὶ ὅλοι τους φαίνεται πὼς κρέμονται ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς περιμένοντας ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα τὸ ὁποῖο τῆς ἔχει ἀπευθύνει ὁ γέρος μὲ τὸ σκοροφαγωμένο παλτὸ καὶ τίς σαγιονάρες, που κάνει μανικιοῦρ μπήγοντας ἓναν σουγιά

κάτω από τὰ νύχια του, αφαιρώντας επιμελῶς τὴ μαύρη μάκα, *Ποιά εἶστε;* ἐρώτηση τὴν ὁποία ἡ νέα γυναίκα θὰ μπορούσε νὰ ἀπαντήσῃ λακωνικά, *Εἶμαι μιὰ νεκρὴ*, σκέφτεται ὅμως ὅτι μιὰ τέτοια ἀπάντηση, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἴσως νὰ μὴν εἶναι ἀληθινὴ, θὰ ἐρμηνευτεῖ σίγουρα ὡς ὑπεκφυγὴ, καθότι τὸ *Εἶμαι μιὰ νεκρὴ* δὲν δηλώνει τὸ παραμικρὸ γιὰ τὴν ταυτότητά της παρὰ μόνον τὴν τοποθετεῖ ἐδῶ, στὸν ἀπύθμενο λάκκο τῶν δισεκατομμυρίων, μπορεῖ καὶ τρισεκατομμυρίων νεκρῶν τῆς ἀνθρωπότητος, ἄρα αὐτὴ ἡ φράση συσκοτίζει παρὰ διαφωτίζει τὴν ὑπαρξή της, κάτι ποὺ πιθανὸν νὰ ἐκληφθεῖ ὡς κοροϊδία ἀπὸ τοὺς τρωγλοδύτες, αὐτὰ τὰ ἀποξέσματα τῆς κακουχίας ποὺ τῶρα τὴν ἔχουν πλησιάσει σὲ ἀπόσταση ἀναπνοῆς, καὶ μάλιστα μιὰ φαλακρὴ γυναίκα μὲ μελανὸ πρόσωπο τολμᾷ νὰ ἀπλώσει τὸ πρησμένο της χέρι καὶ νὰ χαϊδέψῃ ἄγαρμπα τὴ φουσκωμένη κοιλιά τῆς LCnature, εὐτυχῶς ὅμως τὸ ἔμβρυο μέσα της κοιμᾶται βαθιὰ καὶ δὲν δείχνει νὰ ἐνοχλεῖται στὸ ἐλάχιστο, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴ μητέρα του, ἡ ὁποία ἀπομακρύνει βίαια τὸ ἀπρόσκλητο χέρι ἀπὸ πάνω της, ἀγκαλιάζει προστατευτικὰ τὸ ὑπογάστριό της καὶ κατεβαίνει ἐνστικτωδῶς δύο σκαλοπάτια ἀκόμα, γιὰ νὰ βρεθεῖ μπροστὰ στὸ ἀνοιχτὸ στόμα ἑνὸς σακάτη ποὺ ἀναδίνει ἐντονη μυρωδιὰ κρασιοῦ, καὶ τότε, ἐκείνη ἀκριβῶς τὴ στιγμή, νιώθει ἀπόλυτα ἐγκλωβισμένη, ἡ ἀναπνοή της στερεύει, τὸ σῶμα της παραλύει, ὁ φόβος τὴν κυριεύει, εἶναι φανερὸ ὅτι βρίσκεται στιγμὲς πρὶν τὸ ξέσπασμα μιᾶς ἀκόμα κρίσης πανικοῦ, ὅμως νὰ ποὺ ἓνας χωλὸς καμπούρης μὲ παραμορφωμένο πρόσωπο, καλυμμένος μὲ ἓνα τσουβάλι,

βγάζει ἀπὸ τὸ στόμα του, αὐτὴν τὴ δύσοσμη σπηλιά, τὸ ἀπομεινάρι ἑνὸς χοντροῦ πούρου, τῆς τὸ προσφέρει σὰν νὰ εἶναι ἄλικο τριαντάφυλλο, καὶ ἐκείνη τὸ παίρνει, τὸ βάζει διστακτικὰ στὸ στόμα της, ναί, στὸ στόμα της! ἐνῶ ἀμέσως μετὰ πιέζει μὲ τὰ χεῖλη της αὐτὸ τὸ σαλιωμένο σιχαμερὸ πράγμα, ρουφᾷ μὲ δύναμη τὸν σβηστὸ ξινὸ καπνὸ μέχρι νὰ κορεστεῖ τὸ μυαλὸ καὶ τὸ σῶμα της ἀπὸ ἀηδία, καὶ τότε νιώθει καλύτερα, σὰν νὰ ἔχει προσαρμοστεῖ ἢ ὑπαρξή της στὴ μούχλα τῶν αἰώνων γύρω της, λυγίζει τὰ γόνατα, κάθεται σὲ ἓνα ρυπαρὸ σκαλοπάτι καὶ ἀρχίζει νὰ τοὺς διηγεῖται μὲ ἤρεμη φωνὴ τίς ἡμέρες της ὡς νεκρῆ, προσπαθώντας νὰ τηρεῖ τὴ διαδοχὴ, τὴ χρονολογικὴ σειρὰ τῶν γεγονότων, ἂν καὶ εἶναι πολὺ πιθανὸ ὁ χρόνος νὰ ἀπουσιάζει ἀπὸ αὐτὴν ἐδῶ τὴ συνάντησι.

Ἡμέρα 15η

Πέμπτη ἀναστάσιμη

Εἶναι κάποια ἄδεια πρωινὰ πού σηκώνω τὸ βλέμμα ἀπὸ αὐτὸ τὸ κείμενο στὴν ὀθόνη τοῦ ὑπολογιστῆ καὶ πλανιέμαι ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο στὸ διαυγὲς βορινὸ φῶς, φτάνω στὸ κοντινὸ πάρκο μὲ τοὺς εὐκάλυπτους καὶ τὸ ρυάκι, νιώθω γάμπες καὶ μηροὺς δυνατούς, μὲ κρουστή σάρκα, καὶ ἀρχίζω νὰ τρέχω στὸν ἴδιο γρήγορο ρυθμὸ, τὰ ἴδια δέκα χιλιόμετρα ὅπως καὶ τότε...

Κάποια στιγμή ὅμως τὸ βλέμμα λαχανιάζει, κουράζεται, χαμηλώνει καὶ πέφτει πάνω στὸ ἀρχεῖο μὲ τὶς ἰατρικὲς μου ἐξετάσεις· ἀντικρίζω ἰσχαιμικὰ ἔμφρακτα, ἀποτιτανωμένο προστάτη, ἀποφραγμένες κυψελίδες. Προσπαθῶ νὰ τὸ ἀποστρέψω ἀπὸ τὰ δυσάρεστα, κοιτάζω τὸ πληκτρολόγιο καὶ σκοντάφτω στὰ μαραγκιασμένα μου χέρια.

Κλείνω τὰ μάτια, χαλαρώνω, καὶ μὲ κατακλύζουν καὶ πάλι οἱ εἰκόνες:

Μὲ σταμάτησαν μεσάνυχτα στὴ γωνία τοῦ δρόμου μου. Ἐνα ἀγόρι συντροφιά μὲ ἕνα κορίτσι. Ὀλόδροσα. Φοροῦσαν κάποια στολή. Εἶχαν καὶ ἀπὸ ἕνα πιστόλι κρεμασμένο στὴ ζώνη. Δὲν ξέρω ἂν ἦταν ἀληθινὸ ἢ παιχνίδι. Ἴσως

ἦταν Ἀπόκριες. Μακριὰ ἀπὸ τὴν Αὐγὴ ὁ χρόνος ἔχει ἀλλοιωθεῖ στὸ μυαλό μου. Φοροῦσαν μάσκες. Ὅχι ἀποκριάτικες. Τὶς ἄλλες. Ἐμοιαζαν μὲ ἀστυνομικούς. Μπορεῖ νὰ ἦταν καὶ στρατιωτικοί. Δὲν ξεχωρίζω πιά τὶς στολές. Κρατήθηκα ὅμως ἀπὸ τὰ νιάτα τους. Μὲ ρώτησαν εὐγενικὰ ἂν ἔχω ταυτότητα. Εἶπα ἀργά, συλλαβιστὰ σχεδόν, τὸ ὄνοματεπώνυμο μαζί μὲ τὸ πατρώνυμό μου καὶ τὸν τόπο καταγωγῆς μου καὶ ἔτεινα τὸ χέρι μου. Τὸ ἀπέφυγαν κουνώντας ἀρνητικὰ τὸ κεφάλι. Πρόσεξα τὰ θολὰ γάντια στὰ χέρια τους. Μὲ ρώτησαν γιατί βρίσκομαι ἔξω. Ὑποφέρω ἀπὸ ἀνπνίες, δὲν ἀντέχω τὴ μοναξιά, δικαιολογήθηκα. Μὲ συνόδευσαν στὸν γύρο τοῦ τετραγώνου. Νὰ μὴν ὑπερβαίνουμε τὰ ἑκατὸ μέτρα ἀπὸ τὸ σπίτι, μοῦ συνέστησαν. Περπατοῦσαν μὲ σφριγηλὸ βηματισμὸ λὲς καὶ ἤθελαν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ σῶμα τους καὶ νὰ τρέξουν. Τοὺς ἀκολουθοῦσα σὰν γυμνοσάλιαγκας ποὺ ἀφήνει πίσω του τὸν ὑμένα τῆς ζωῆς του· ἓνα ἴχνος ποὺ γλείφει ἀνόρεχτα κάποιος περαστικὸς σκύλος. Μὲ ρωτοῦσαν μὲ ἐνδιαφέρον γι' αὐτοὺς ποὺ λείπουν ἀπὸ τὴ ζωὴ μου. Γονεῖς, γυναίκα, παιδιά. Τοὺς φιλοξενῶ στὴ σκέψη, ἀπάντησα. Μὲ ρώτησαν ἂν ἤμουν εὐπαθής. Εἶμαι πλέον εὐσυγκίνητος, ἀποκρίθηκα. Ἐνδιαφέρθηκαν γιὰ τὸ ποιὸς μὲ φροντίζει, λὲς καὶ ἤμουν σχολιαρόπαιδο. Δῆλωσα αὐτάρκης, καὶ τοὺς εὐχαρίστησα. Χωρίσαμε μπροστὰ στὸ σπίτι μου. Αὐτὸν τὸν χειμῶνα τῆς πανδημίας νιώθω νὰ γερνάω πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὴν ταυτότητά μου.

Τὶς μοναχικὲς ὥρες τοῦ ἐγκλεισμοῦ βρίσκω συντροφιά στὶς σελίδες τῶν σημειώσεών μου, ὅπως σήμερα ποὺ πε-

ριπλανῶμαι στίς εὐτυχισμένες ἡμέρες ποὺ ζεῖ ἡ LCnature στὸν τόπο τῆς μητέρας της, καθὼς μοῦ τις ἀφηγήθηκε ἡ ἴδια:

Σήκωσα τὸν κουβά καὶ ἔριξα νερὸ στὸν λάκκο. Βγῆκα ἀπὸ τὸν ἀχυρώνα. Τὰ μπουζία βύζαιναν τὶς θηλές τῆς μάνας τους μὲ τὰ μάτια κλειστὰ καὶ κουνώντας τὴν οὐρά. Ἡ Κανέλα μὲ τὸ μικρὸ της ἤρθαν κοντά μου μὲ ἀργόσυρτο βήδισμα.

Ἔστρεψα τὸ βλέμμα στὸ ξέφωτο. Τὶς εἶδα καὶ πάλι. Στεκόντουσαν ἀγέρωχες, ἀκλόνητες, στὸ παλιὸ ἀλώνι.

Τὰ θαλασσινὰ πουλιὰ κουβάλησαν ἀπὸ τὸν ὀρίζοντα ἓναν ὑγρὸ ἄνεμο, ποὺ πέρασε ἀνάμεσά τους καὶ σκόνταψε στὸ πρόσωπό μου μαρτυρώντας μου ὅτι οἱ γυναῖκες αὐτὲς δὲν ἀνάδιναν κάποια μυρωδιά, λὲς καὶ ἦταν ἀγάλματα σὲ ὑπαίθριο μουσεῖο, κι ἐκεῖνες, σὰν νὰ διάβασαν τὴ σκέψη μου, ἀπολογήθηκαν:

Ἡ μάνα σου ἔφυγε, Ἀμπελία, καὶ πῆρε μαζί της καὶ τὶς ἀνθρώπινες μυρωδιὲς ἀπὸ τὸ χωριό. Ἄφησε ὅμως πίσω της μνῆμες ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ μᾶς ζεσταίνουν.

Δύο κοράκια ἔκρωξαν διαπεραστικὰ στέλνοντας τὶς σαῦρες νὰ κρυφτοῦν στίς ξερολιθιές.

Τὶς παρατηροῦσα γιὰ ὥρα. Τὰ φαρδιά τους φορέματα φούσκωναν καὶ ξεφούσκωναν ἀπὸ τὸν ἀέρα, θύμιζαν νεοσσοὺς ποὺ ἀναπετάριζαν. Ἀνοιγόκλειναν τὰ σαγόνια τους σὰν νὰ μιλοῦσαν, ὅμως ἀπὸ τὸ στόμα τους δὲν ἔβγαίνουν ἤχοι λὲς καὶ τὰ δόντια τους μασοῦσαν τὶς λέξεις, ἀλλὰ εἶχα τὴν αἴσθηση ὅτι ἀπὸ τὰ χεῖλη τους γεννιόνταν εἰκόνες. Εἰκόνες ἀπὸ τὸ φθαρμένο τετράδιο τῆς μητέρας μου.

Ξαφνικά με κυρίευσε ἡ παρόρμηση νὰ δῶ αὐτὲς τίς γυναῖκες γυμνές, νὰ ἀνακαλύψω ἂν κρύβονταν παιδιὰ, γυναῖκες ἢ γριές πίσω ἀπὸ τὰ ὑφάσματα.

Βγάζετε ποτὲ τὰ ροῦχα σας; Αὐτὸ ντράπηκα καὶ δὲν τοὺς τὸ εἶπα.

Βγάζετε ποτὲ τὰ ροῦχα σας; μᾶς ρώτησε χωρὶς νὰ ἀνοίξει τὰ χεῖλῃ της, καὶ ἐμεῖς ταραχτήκαμε μὲ τὴν ἀποκοιὰ της, ἀλλὰ τὴν κατατοπίσαμε:

Αὐτὸς ὁ τόπος παίρνει τὸ σῶμα καὶ σὲ ἀφήνει μὲ τίς σκοτεινὲς φορεσιές σου. Χάθηκε πιά τὸ ἀλάτι τῶν λυγμῶν ἀπὸ τὰ μάτια καὶ τὸ στόμα. Μᾶς ἔμεινε μοναχὰ τὸ πένθος.

Μαῦρα σύννεφα ἤρθαν ἀπὸ τὸ πουθενὰ καὶ σκέπασαν τὸν οὐρανό, ἔμοιαζαν μὲ ἀποκαΐδια ἀπὸ νέφη ποὺ τὰ ἔκαψε πυρακτωμένος ἥλιος.

Οἱ πένθιμες φιγοῦρες συνέχισαν νὰ μιλοῦν χωρὶς φωνή, νὰ λένε τίς ἱστορίες τῆς μητέρας μου ἀπὸ τὰ παιδικὰ της χρόνια, μέχρι ποὺ ὁ ἄνεμος ἄλλαξε κατεύθυνση καὶ πῆρε μαζί του τὰ λόγια καὶ τίς εἰκόνες τους, ἴσως γιὰ νὰ τὰ ἐπιστρέψει σὲ ἐκείνη.

Γύρισα στὸ πατρικὸ καὶ στὸ φιλόξενο χαμόγελο τῆς γυναίκας μὲ τὸ σάλι.

Κοιμηθήκατε καλά, κόρη μου; ἄκουσα τὴ ζεστὴ φωνή της.

Εἶχα ἀνήσυχα ὄνειρα, χθές.

Μὲ τὰ ὄνειρα ἀλλοῦ κοιμᾶσαι κι ἀλλοῦ βρίσκεσαι.

Σὲ κρατᾶνε ὅμως ζωντανή.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οἱ νεκροὶ ταξιδεύουν μόνο σὲ ξένα ὄνειρα, δὲν ἔχουν δικά τους.

Κάθισα μπροστά στὸν πάγκο τῆς κουζίνας. Ἡ κοιλιὰ μου γουργούρισε ζωηρά.

Ἦταν καὶ αὐτὸ ἀνήσυχο, τὸ βράδυ, δικαιολογήθηκα.

Ἡ γυναίκα ἦρθε δίπλα μου. Ἔτεινε ἀπαλὰ τὸ χέρι της καὶ ἐγὼ τὴν ἄφησα νὰ ἀγγίξει τὴν κοιλιὰ μου. Ἐνιωσα ζεστασιά.

Θὰ τοῦ πῶ τὸ νανούρισμα ποὺ σοῦ σιγοτραγουδοῦσε ἐκείνη, εἶπε, καὶ ἐγὼ τὴ ρώτησα, Ποιά; Ὅχι ὅτι δὲν ἤξερα, παρὰ μόνο γιατί μοῦ ἄρεσε νὰ τὴν ἀκούω νὰ τὸ λέει:

Ἡ μάνα σου, ποιά ἄλλη;

Καὶ συμπλήρωσε:

Κι ἐκείνη τὸ ἔμαθε ἀπὸ τὴ γιαγιά της, τὴν Ἀμπελία.

Ἡ φωνή της ἦταν χαμηλή, σχεδὸν μελωδική, σὰν ψίθυρος, καὶ γαλήνεψε τὸ μικρὸ μου, ὅπως ἴσως ἀποκοίμιζε καὶ ἐμένα ἢ μητέρα μου σὲ καιροὺς ποὺ δὲν θυμᾶμαι πιὰ.

Καὶ τότε, ξαφνικά, ἡ γυναίκα τράβηξε ἀπότομα τὸ χέρι της ἀπὸ τὴν κοιλιὰ μου σὰν νὰ τσουρουφλίστηκε, τὰ μάτια της σκλήρυναν λὲς καὶ ἔκρυβε πέτρες στὸ κεφάλι της, μὲ τρύπησε μὲ τὸ βλέμμα καὶ εἶπε:

Τί θές, Ἀμπελία, ποιό ρολόι σὲ κάλεσε ἐδῶ νὰ μᾶς φέρεις τὰ πάνω κάτω;

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς της μοῦ θύμισε ἐκείνη. Ἐββαλα τὰ κλάματα.

Ἄπλωσε ξανὰ τὸ ζεστό της χέρι πάνω μου.

Συγχώρα με, κόρη μου, μὰ μὲ ἔπνιξε τὸ παράπονο. Ζηλεύω τὰ νιάτα σου, τὸ παιδί σου, τὴ ζωντάνια σου, σὰν τὸ σάβανο ποὺ φθονεῖ τὸ νυφικό.

Σκούπισα τὰ μάτια μου μὲ τὴν ἀνάστροφη τῆς παλά-

μης μου, σηκώθηκα από την καρέκλα, τέντωσα πίσω τους ώμους και είπα κρατώντας την κοιλιά μου:

Θά πρέπει να αποφασίσει το χωριό και να μου πει αν με θέλει κοντά του, αλλιώς να σηκωθώ να φύγω.

Ίδια ή μάνα σου, σχολίασε με έναν ακαθόριστο τόνο στη φωνή της. Δεν κατάφερα να ξεχωρίσω αν ήταν θαυμασμός ή απόρριψη, ενώ συνέχισε με άπορημένο ύφος:

Το χωριό;

Έσόν και οι μανροντυμένες στο παλιό άλώνι, απάντησα κοφτά.

Νά σοῦ πει το χωριό... επανέλαβε με πικρό χαμόγελο και συμπλήρωσε, Στόματα σφραγισμένα με χῶμα, τί λέξεις να ποῦνε;

Θέλω να μάθω αν χαιρεστε πὸν εἶμαι ἐδῶ.

Έδῶ ὁ χρόνος σκληραίνει τις χαρές, κόρη μου, εἶπε με λυγισμένη φωνή και συνέχισε, Βγές έξω να περπατήσεις, και το χωριό θα σοῦ μιλήσει και θα σοῦ πει αὐτά πὸν εἶναι να σοῦ πει.

Ἡ LCnature σηκώθηκε από τή βαριά καρέκλα, διάβηκε τήν ἐξώπορτα από ξύλο ἐλιάς και ἄφησε πίσω της τὸ σπίτι και τή γυναίκα με τὸ σάλι.

Στὸν ὀρίζοντα ἕνα γκριζο σύννεφο γεφύρωσε τις κορυφές δύο βουνῶν. Μπήκε στὰ στενά δρομάκια. Περπατοῦσε στὸ λιθόστρωτο ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ἀγριόχορτα πὸν φύτρωναν στήν πέτρα και τις κουλοῦρες ἀπὸ φρύγανα πὸν περιφέρονταν βιαστικές στὰ χαλάσματα, και ἐκεῖ τήν ἀγκάλιασαν και πάλι τὰ μουρμουρητά:

Τὸς ἔκλεψε τὰ ζῶα και τώρα ἔπρεπε να τὸν χαλάσουν.

Δὲν χωροῦσε ἀποκατάσταση. Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος στὰ μέρη μας. Τρία ἀδέρφια, βουνίσια, ἀπὸ τὶς γυμνὲς πλαγιὲς τοῦ Σαγγιᾶ. Κουμάντο ἔκανε ὁ πρῶτος, ὁ μεγάλος. Δυὸ ψηφίδες πίσσας τὰ μάτια του, βαθουλωμένα σὲ ἓνα ἀφιλόξενο πρόσωπο, ποὺ τὸ ἔντυναν χαλκόχρωμα μαλλιά καὶ γένια. Κάποια στιγμή ξενιτεύτηκε στὸν Πειραιά. Ἄρκετὰ χρόνια μετὰ ἐπέστρεψε, κουβαλώνοντας στοὺς ὤμους ἓνα παρελθὸν βαρὺ σὰν πέτρα καὶ στὸ βλέμμα ἓνα ἀκατάληπτο μίσος. Τὰ ἀδέρφια του, ὅταν τὸν ἀντίκρισαν, εἶπαν ὅτι ἄδειασε τὸ κορμὶ ἀπὸ τὴν ψυχὴ καὶ ἔμεινε ἡ πέτσα τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ξεκίνησαν χάραμα, προσπέρασαν τὴ μάντρα τοῦ νεκροταφείου, ἀντίκρισαν τοὺς μαρμάρινους σταυροὺς στὸ προσκέφαλο τῶν τάφων καὶ μπήκανε στὴν ἀπέραντη ἔρημο μὲ τὴν γκριζὰ πέτρα. Σὲ λίγο ὁ ἥλιος πύρωνε τὰ πάντα. Τὰ δυὸ μικρότερα ἀδέρφια κέρδιζαν λίγη σκιά ἀπὸ τὸ ἐκτόπισμα τοῦ κορμιοῦ τοῦ μεγάλου ἀδερφοῦ, ποὺ ξεχώριζε ἓνα βῆμα μπροστά τους. Περπατοῦσαν πολλὲς ὥρες μὰ δὲν πήγαιναν πουθενά, ἴσως γιατί αὐτὴ ἡ ἔρημιὰ δὲν ἔβγαζε πουθενά. Μιὰ ἀφυδατωμένη κοιλάδα. Μιὰ καβουρδισμένη γῆ. Μάταια ψάχνανε ὄχθες γιὰ νὰ δροσιστοῦνε. Πάνω τους κύκλοι ἀπὸ ὄρνια μὲ κρωγμοὺς ἀπὸ ξερὰ λαρύγγια.

Βάδιζαν σὰν ὑπνωτισμένοι. Ἡ γῆ ἄχνιζε τρεμάμενες εἰκόνες. Εἶδαν στὸν ὀρίζοντα τὶς καμῆλες ποὺ περπατοῦσαν κοιμισμένες. Οἱ δύο μικρότεροι ξεστράτισαν γιὰ νὰ τὶς ἀγγίξουν καὶ πιάσανε τὸν ἄνεμο ποὺ κουβαλοῦσε τὰ εἶδωλά τους ἀπὸ τὴν ἔρημο τῆς Ἀφρικῆς.

Πέρασε τὸ μεσημέρι, ὁ ἥλιος κινήθηκε πρὸς τὴ δύση ἀναποδογυρίζοντας τὶς σκιὲς τῶν θάμνων.

Ὁ δρόμος μάκραινεν συνεχῶς ἀπὸ τὴν κούραση. Τὸ φῶς ἀραιώσεν. Ἄρχισαν νὰ χάνονται τὰ χρώματα γύρω τους. Ὁ ὀρίζοντας ἔφερε ἓναν ἀέρα ἀπειλητικὸν σὰν πλατάγισμα μαστίγιου. Φτάσανε στὸν σιωπηλὸ, τὸν στεγνὸ χειμάρρο. Μιὰ ξινὴ μυρωδιὰ ψοφιμοῦ χώθηκε στὰ ρουθούνια τους. Τὸ καρύδι στὸν τραχὺ λαϊμὸ τοῦ μεγαλύτερου ἀδερφοῦ ἀνεβοκατέβηκε ἀποφασιστικά, Θὰ τὸν συναντήσουμε πίσω ἀπὸ τὸ γύρισμα τοῦ λόφου.

Ὁ μικρὸς ἀδερφός, ὁ πιὸ μικροκαμωμένος – τοῦ ταίριαζαν ἀκόμα τὰ παιδικὰ ἀποφόρια τοῦ μεγάλου – κουλούριασε τὶς γροθιές του καὶ εἶπε, Θὰ τὸ κάνω ἐγώ. Οἱ ἄλλοι δύο ἀπλὰ ἔγνεψαν μὲ τὸ κεφάλι.

Ἄντίκρισαν τὰ ζῶα τους στὸν περίβολο τοῦ ὑποστατικοῦ. Ὁ τρίτος ἀδερφός ἔσφιξε στὴν ἰδρωμένη του παλάμη τὸν μπαλτὰ καὶ προχώρησε μόνος του. Ἡ ξύλινη ἐξώθυρα ἦταν ξασφάλιστη. Μπῆκε μαλακὰ σὰν τὴ νύχτα. Ὁ ἄλλος εἶδε τὴν κοφτερὴν λεπίδα καὶ κατάλαβε. Μὲ μιὰ σβέλτη κίνηση ἔτρεξε, ἄνοιξε τὸ παλιὸ μπαοῦλο δίπλα στὴν ἐστία καὶ πῆρε κάτι στὰ χέρια του. Ὁ μπαλτὰς τὸν πρόλαβε.

Κατέρρευσε στὸ πάτωμα, αἱμοραγοῦσε ἀπὸ τὴν κοιλιὰ καὶ ὅσο ἔχανε αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴ ἔφευγε τὸ χρῶμα ἀπὸ τὸ πρόσωπό του. Σὲ λίγο τὸν κυριεύσαν ἔντονοι σπασμοί. Σπαρταροῦσε σὰν νὰ ἀποχωροῦσε βίαια ἡ ζωὴ ἀπὸ μέσα του, καὶ ἐκεῖ πάνω στὸ σκοροφαγωμένο κιλίμι ἔσβησε, μὲ μάτια, στόμα καὶ παλάμες ἀνοιχτά, μιὰ ἀνάσα μακριὰ ἀπὸ τὰ ἄρβυλα τοῦ μικροῦ ἀδερφοῦ, ποῦ εἶχε κοκαλώσει ὑπνωτισμένος ἀπὸ τὸν θάνατο.

Στὸν περίβολο ἀκούστηκε νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι ἓνας

βαθὺς λαρυγγισμὸς σὰν κραυγὴ πληγωμένου λύκου πιασμένου σὲ δόκανο καὶ ἀμέσως μετὰ ὁ κρότος καὶ ἡ λάμψη μιᾶς χειροβομβίδας, πὸν εἶχε ξεμείνει στὸ μπαουῶλο ἀπὸ τὸν Ἐμφύλιο. Στὸ μαντρί τοῦ Σαργιαῖ ἐπέστρεψαν δύο ἀδέρφια καὶ τρεῖς ἰσχνὲς ἀγελάδες.

Καὶ με ἀυτοὺς τοὺς ἀπρόσκλητους ψιθύρους ἀπὸ τὰ χαλάσματα τοῦ χωριοῦ πὸν μύριζε σύκο καὶ ἀγουρέλαιο, ἡ νεαρὴ ἐγκυμονοῦσα βυθιζόταν ὅλο καὶ πιὸ πολὺ στὸν κόσμο τῆς μητέρας της, ἕναν κόσμο τρυφερὸ σὰν παραμῦθι ὅπου οἱ ἄνθρωποι πεθαίνουν στὰ ψέματα, καθὼς κάθε φορὰ πὸν κάποιος ἀφηγεῖται τὴν ἱστορία τους ζωντανεύουν ξανά, σὰν νὰ ἐπιζητοῦν ἕνα ἀκόμα μπιζ σὲ σκιηὴ ἀνοιχτοῦ θεάτρου.

